

прогнозування успішності поліцейського (кандидата на службу в поліцію) в певних умовах службової діяльності.

Кваліфікована допомога психолога стає необхідністю для слідчих підрозділів Національної поліції України. Психологічне супроводження слідчої діяльності поліції сприяло б не лише збільшенню кількості розкритих злочинів, а й значному підвищенню якості роботи поліції в цілому.

Одержано 09.11.2017

УДК 93:347.195.2

Марія Анатоліївна ТІХОНОВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4836-5928>

РОЛЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У СТВОРЕННІ ТА РОЗВИТКУ СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ НА РУБЕЖІ ХІХ–ХХ СТОЛІТЬ

Кінець ХІХ – початок ХХ століття в Україні відзначився зростанням спортивного руху. В ці часи були створені та діяли такі спортивні товариства, як «Поділля» у Тернополі, «Україна», «Січ», «Пласт» у Львові, «Сянова чайка» у Перемишлі, в Одесі існувало і діяло відділення німецького спортивно-гімнастичного товариства «Пальма» тощо [1, с. 107]. Ці організації утворювалися не тільки з метою фізичного виховання молоді, але й з метою формування національно-визвольного руху молоді в Україні: «Українські тіловиховні організації Галичини, програми яких були розроблені на національних засадах, знаходячись під впливом сусідніх народів (чехів, поляків), запозичували лише назву, структуру, окремі положення статутів. Але завдання, зміст діяльності, кінцева мета виходили із тогочасних потреб національно-визвольного руху: формування національно-свідомого, загартованого душою і тілом борця за визволення українського народу, здобуття вільної, незалежної Української держави» [2, с. 7]. Діяльність спортивних товариств Східній Галіції регламентувалась законом «Про товариства» від 1897 р., яким встановлювалися правові основи заснування, здійснення і закінчення діяльності громадських організацій, а діяльність спортивно-гімнастичного товариства «Пласт» окрім закону «Про товариства» також регламентувалась «Законами Українського пласту» [3, с. 24].

Що стосується спортивних товариств, які діяли на тій території України, яка входила до складу Російської імперії, то їх діяльність регламентувалась «Высочайшими утвержденными основными государственными законами». Крім цього обов'язковим для створення спортивного товариства в означені роки був дозвіл поліцеймейстера і статuti таких товариств з візою міністра внутрішніх справ затверджувалися в «губернському в справах товариств присутствії» [4, с. 2]. В 1906 році було прийнято закон «Про відкриття культурно-просвітницьких товариств», в роз'ясненнях до якого поліції надавалися великі повноваження щодо довільного тлумачення і зволікання при затвердженні статутів спортивних товариств, іноді поліція на себе перекладала навіть повноваження щодо складання правил для членів спортивних товариств [3, с. 25–26]. У 1913 році була створена «Канцелярія Головноспостерігаючого за фізичним розвитком народонаселення Російської імперії», а в 1914 році при Головноспостерігаючому була створена рада, до якої входили представники окремих відомств і спортивно-гімнастичних товариств. В 1915 році, усі спортивні товариства отримують єдиний статут, який затверджувався в тому числі і Міністерством внутрішніх справ [3, с. 27].

Урядом СРСР на початку 20-х років ХХ ст. було прийнято програму, в якій чільне місце займала: «... культурная революция, уничтожившая неграмотность и впервые мобилизовавшая силы и средства на физическое воспитание народа» [5, с. 9]. А 27.04.1918 року Всеросійський ЦВК Ради робочих, солдатських і селянських депутатів видав декрет «Про обов'язкове навчання військовому мистецтву», в якому зазначалося, що у військовому відомстві республіки в центрі й

на місцях були створені органи, що відають Загальним військовим навчанням (Всевобуч). Відповідно до цих завдань керівництво спортивними клубами, товариствами й фізичним вихованням молоді було покладено на Всевобуч, який став першим радянським органом, що здійснював керівництво фізичною культурою й спортом у країні. Органи Всевобучу створили військово-спортивні клуби й гуртки при фабриках, заводах і навчальних закладах. Всевобуч заклав основи масового фізкультурного руху, при цьому був об'єднаний зі спеціальним призначенням: готувати не тільки спортсменів але і витривалих воїнів [5, с. 9].

У жовтні 1922 р. V з'їзд РКСМ прийняв рішення, що зобов'язувало всі комсомольські організації брати активну участь у діяльності спортивних гуртків, які повинні створюватися при підприємствах і мати матеріальну підтримку професійних спілок. Це здійснювалось шляхом сплати вступних, членських, а й інколи й цільових внесків. Поряд зі створюваними профспілками, гуртами фізичної культури при фабриках, заводах, установах і навчальних закладах ще існували різні старі спортивні ліги, клуби, яхт-клуби й товариства [5, с. 10].

27.05.1923 р. при ВЦВК була заснована Вища рада фізичної культури (ВРФК). Одночасно передбачався розпуск всіх старих спортивних союзів, товариств і ліг, тому що фізкультурні гуртки, що існували в ті часи були нечисленні. Відсутність належної матеріально-технічної бази, кваліфікованих керівників й інструкторів гальмувало розвиток їхньої діяльності [5, с. 10]. Тож у 1923 роках за ініціативи народного комісара внутрішніх справ Ф.Е. Дзержинського, який бажав об'єднання всіх спортивних гуртків та організацій, що існували при головному політичному управлінні, було засноване перше відомче спортивне товариство «Динамо», що вже в 1924 році у своєму складі мало спортивні організації в містах всього СРСР. Наприклад, в цьому ж році в місті Харкові була створена Всеукраїнська рада пролетарських спортивних товариств «Динамо», що була вищим органом керівництва розвитку фізичної культури в органах та військах головного політичного управління УРСР.

Отже, правоохоронні органи досить сильно впливали на розвиток фізичної культури населення на території України в кінці XIX – початку XX сторіччя. До створення СРСР поліція видавала дозволи на створення спортивної організації, і їх статuti затверджувались в тому числі і в міністерстві внутрішніх справ. А початок існування СРСР відзначився тим, що було створене перше відомче спортивне товариство «Динамо», осередок якого існував і в місті Харкові, і правонаступником якого є Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Динамо».

Список бібліографічних посилань

1. Вострокнутов Л. Д. Заповіт віків: здоровий спосіб життя українського народу : монографія. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. 160 с.
2. Трофім'як Б. Є. Гімнастично-спортивні організації в національно-визвольному русі Галичини (друга пол. XIX ст. – перша пол. XX ст.) : монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2001. 695 с.
3. Тіхонова М. А. Непідприємницькі фізкультурно-спортивні організації як суб'єкти цивільного права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Харків, 2009. 225 с.
4. Харьковское гимнастическое общество «Сокол»: отчет за 1910 год. Харьков, 1911. 10 с.
5. Динамо 50 лет / под ред. Г. Л. Черневич. М. : Физкультура и спорт, 1973. 352 с.

Одержано 03.11.2017

УДК 378

Валентина Олександрівна ТЮРІНА,

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціології та психології факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4287-8965>

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Однією з найактуальніших проблем сучасної соціально-психологічної та педагогічної професійної підготовки майбутніх працівників правоохоронних органів є проблема їхньої підготовки до профілактики та розв'язування соціальних та міжособистісних конфліктів.